

„Духовете

не ми дават мира!“

Възгласът "Вечная память", с който завършва всяко православно опело, звучи като ирония, тъй като за огромна част от покойниците си спомнят само най-близките им роднини, а не след дълго ги забравят и те. Редки изключения са хората, чиято слава, за добро или за зло, не само не помръква след смъртта, но нараства. А при някои дори придобива болезнени и уродливи размери. Един пример за такава посмъртна "слава" е Евангелия Гущерова, по-известна като "петричката врачка", "леля Ванга", "баба Ванга", а напоследък все по-често наричана от медиите "светицата Ванга". Тя е родена на 31 януари 1911 г. в Струмица (сега Македония) в бедно семейство. Още като дете обича да гадае с момите по празници, да скрива предмети и да ги намира със затворени очи и т.н. На 12-годишна възраст, когато е на полето със сестра си, се извива вихрушка, която я помита и я отнася на 2 км. Този момент трябва да се подчертае, защото народното суеверие олицетворява вихрушката със зла сила, която може да убие човека или да събуди у него лудост. Ванга не умира и не полудява, но ослепява. В началото на 1941 г. ѝ се явява конник,

който излъчва светлина и се представя за Йоан Кръстител (по други източници за Йоан Златоуст). Казва ѝ, че тя ще започне да предсказва, а той ще бъде до нея, за да ѝ предава информацията от отвъдния свят. Вместо да се посъветва с духовник и да отхвърли съблазънта, Ванга изпада под влиянието на явилия се ѝ дух.

Още през април 1941 г., когато Вермахтът нахлува в Югославия, Ванга започва да пророчества със силно променени лице и глас. Тя раздава и рецепти за лекуване предимно с билки. Нейната слава се разнася из града и цяла Македония. На 8 април 1942 г. я посещава самият цар Борис III, който е склонен към мистицизъм и постоянно се съветва с дъновиста Лулчев. Твърденията, че при Ванга идва самият Хитлер, са абсурдни. След бягството на Рудолф Хес в Англия през 1941 г. фюрерът заповядва да арестуват всички астролози и гадатели в Германия, защото "предателят" се е съветвал с астролог.

През 1942 г. Ванга се омъжва за Димитър Гущеров и се преселва в Петрич. Семейният ѝ живот е нещастен. Нито има деца, нито успява да повлияе на собствения си съпруг, който става алкохолик и умира от цирроза на 40-годишна възраст. Ванга живее в Петрич, но приема посетители в местността Рупите, където в древността е имало езическо капище. Откарват я в София, за да говори с комунистическия диктатор Тодор Живков. Първоначално той е скептичен, но е впечатлен от разговорите им и от 1967 г. разрешава посещенията при нея да бъдат институционализирани и платени. Част от таксата се прибира от държавата. Обикновено Ванга приема по 100-120 души на ден и за целия период на врачуване се е срещнала с над един милион души.

Проучват я нашумелият по това време сугестолог проф. Георги Лозанов и други учени, за нея са заснети филми, написани са не малко книги, особено от племенницата ѝ Красимира Стояно-

ва. В края на 70-те и началото на 80-те години Ванга е привлечена в окултисткия кръг на Людмила Живкова, който се стреми да съчетае комунистическите догми с Агни йога на масона Николай Ръорих. В този кръг влизат Светлин Русев, Богомил Райнов, Нешка Робева и др. Баба Ванга умира на 10 август 1996 г. Погребана е до построената от нея църква "Св. Петка" в Рупите, където активно се поддържа култът към нея. Сега там е изграден манастирски комплекс и се предвижда да има огромна ботаническа градина, парк и езеро.

При среща с някогашния лидер на СДС Петко Симеонов баба Ванга подсказва лозунга "Времето е наше". Президентът на "Подкрепа" Константин Тренчев признава, че от 1992 до 1996 г. се е срещал с нея 50 пъти. Когато изкачва Еверест през 2004 г., Петко Тотев носи "икона" на непризнатата от никого светица Ванга, рисувана от Светлин Русев. До-ри иначе благочестивият Симеон II при посещението си на Рупите пали свещ на нейния гроб и в църквата на Рупите.

Съществуват най-различни версии за начина, по който врачува Ванга. Може би най-смехотворната е на Юрий Горний. Той твърди, че петричката гадателка разполагала с огромна мрежа от информатори в хотели, рейсове и таксита, които предварително обработвали бъдещите ѝ клиенти, като ѝ предавали събраните сведения. Други смятат, че тя има способността да чете мисли, но това не обяснява как говори за хора и събития, за които посетителите ѝ изобщо не знаят или не си спомнят. Ванга не е и шизофреник с раздвоена идентичност. Изводът е един - феноменът Ванга не се поддава на материалистично (атеистично) обяснение. Ключът към разгадаването на този проблем е другаде.

Близки на Ванга разказват как понякога тя изпада в транс, променя рязко лицето и гласа си и започва да говори от името на други хора. Самата тя споделя, че предсказва, като общува с духовете на умрелите. Всъщност това не са духове на покойници, а са духове, подчинени на дявола. Бесовете разполагат с известни познания за бъдеще-

то и миналото и ги нашепват на врачката. Тя не винаги разбира какво ѝ казват. Описва духовете като прозрачни и безцветни ("като вода в чаша"), но същевременно излъчващи светлина ("като огън в печка"). Според нея те вървят, сядат, плачат, смеят се. Сред тях тя среща духовете на Ленин, Ръорих, Брама. Ванга описва духа на създателката на теософията Елена Блаватска като най-силния дух, който е срещала.

Важна подробност е бучката захар, която врачката иска посетителите ѝ да носят. В окултизма и магията кристалите играят голяма роля. Тя е откроевна пред близките си: "Понякога спя само един час. Духовете не ми дават мира. Тормозят ме, будят ме. Казват: "Ставай. Време е да се работи." Въпреки крайно изтощителния печалбарски маратон, в който се превръща животът ѝ, тя притежава невероятна, бясна енергия. Полуграмотната Ванга твърди, че е православна вярваща, но нейните възгледи за рели-

гията нямат нищо общо с християнството. На въпроса дали вярва в Бога тя отговаря объркано: "Бог не може да има на света, Бог е този свят. Няма Бог в човека, но има човек в Бога." Ванга отхвърля и традиционното християнско разбиране за рая и ада: "Това са различни страни на живота без тяло. Ако умрелият е нужен на живите - това е рай." По отношение на Спасителя Ванга фантазира, че Христос "няма фигура", а е "огромно огнено кълбо". За най-голям светец тя признава руския монах Сергей Радонежки, който "се превърнал в светлина". Според баба Ванга всички религии ще отпаднат и ще остане само учението на Бялото братство (на Ръорих), което ще завоюва света, като тръгне от Русия. Тя нарича това учение "огнена Библия".

Ванга не вярва в безсмъртието на душата и възкресението, а в източния мит за прераждането. Според нейните думи първата ѝ майка била фараонка от Египет, а тя самата няколко пъти се

прераждала. Твърди, че съветските ракети "очистват" и "освещават" космоса над Русия, а Юрий Гагарин възприел "небесно тяло".

Погрешните предсказания и гадания на Ванга нямат чет. Съчиненията от нея разговор с Хитлер е само началото. Търновският поет Радко Радков, който беше много близък с Людмила Живкова, сподели в разговор с мен, че петричката врачка ѝ казала за него, че бил "английски шпионин". Това е не само лъжа, но и клевета. На Александър Бовин Ванга предсказва, че СССР ще окупира Чили и "скоро червени знамена ще се развяват в много страни на света". Дори заявява, че България неминуемо ще влезе в СССР. Нещо повече: "Русия ще стане господар на света." Ванга стига до нелепост, когато забранява на своите клиентки да носят обувки с токчета, защото "пре-

„Понякога спя само един час. Духовете не ми дават мира. Тормозят ме, будят ме. Казват: 'Ставай! Време е да се работи.'“

чат на небето", а един руски писател съветва да оставя ръкописите си отворени през нощта, за да попият "небесни енергии".

Някои хора в България и чужбина са заинтересовани да увековечат антихристиянския култ около покойната врачка Ванга от Петрич, да я представят едва ли не за светица и богиня, за да се противопоставят на здравето традиционно християнство. Дали ще успеят, зависи от всички нас. Нека се вслушаме в трезвото предупреждение на апостол Павел: "Да не бъдем вече младенци, люлеени и увличани от всеки вятър на лъжливо учение, по лукавството на човеците, по хитрото изкуство на измамата" (Еф. 4:14, СИ).

Архимандрит

Павел Стефанов

Доцент в Шуменския университет "Еп. Константин Преславски"